

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Tomáše Foltase, Ph.D. a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobce: **Kaufland Česká republika v.o.s.**, se sídlem v Praze 4, Pod Višňovkou 25, zast. JUDr. Ing. Igorem Kremlou, advokátem, se sídlem v Praze 4, Pod Višňovkou 25, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem v Brně, Malinovského nám. 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru rozpočtu a financování, ze dne 30. 9. 2008, č.j. MMB/0190411/08, **s e z r u š u j e** pro vady řízení a nezákonnost a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 640,- Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Ing. Igora Kremly, advokáta, se sídlem v Praze 4, Pod Višňovkou 25, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru rozpočtu a financování, ze dne 30. 9. 2008, č.j. MMB/0190411/08, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru vydaného Úřadem městské části Brno – Královo Pole, (dále též „správní orgán prvního stupně“), ze dne 31. 1. 2008, č.j. 0716756/2200/SDK/0002/001, jímž byl žalobci vyměřen místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství za období od 1. 1. 2006 do 31. 12.

2007 ve výši 28.800,- Kč za umístění 6 ks reklamních zařízení na části pozemku parc. č. 583/1 v kat. území Ponava.

Proti citovanému rozhodnutí žalovaného podal žalobce včasnou žalobu, ve které zejména uváděl, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se žalovaný řádně nezabýval odvolacími námitkami. Nezabýval se též rozhodnutími Ústavního soudu ani tím, zda umístění reklamních panelů mohlo narušit veřejný pořádek. Není též zřejmé, proč byl žalobci vyměřen poplatek za situace, kdy mu již podle platné úpravy vyměřen být neměl, a v jakých podkladech žalovaný shledal pro svůj postup oporu. Důvodem pro zamítnutí odvolání není ani skutečnost, že jiné obce též vybírají poplatek za užívání veřejného prostranství. Povinnost lze ukládat pouze na základě zákona a nikoli s odkazem na obdobnou činnost jiného subjektu. Zamítnutím odvolání tak trpí rozhodnutí žalovaného stejnými vadami jako rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobce dále uváděl, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ačkoli pro takový postup nebyly splněny podmínky, protože rozhodnutí správního orgánu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci a je v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví. Žalobci byl poplatek uložen přesto, že je vlastníkem dotčeného pozemku, a vyhláška o místních poplatcích, podle níž byl poplatek uložen, byla v době rozhodnutí správního orgánu prvního stupně již zrušena, když v dané době poplatek nemusel platit vlastník nebo nájemce určitého pozemku. Žalobce má za to, že obecně závaznou vyhláškou Statutárního města Brna č. 12/2007 (dále jen „vyhláška č. 12/2007“) bylo reagováno na Ústavním soudem zrušenou obecně závaznou vyhláškou Statutárního města Brna předchozí č. 33/2005 (dále jen „vyhláška č. 33/2005“). Ústavní soud přitom v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 21/02 označil vybírání poplatku za užívání vlastního pozemku za protiústavní. V daném případě se též nejednalo o veřejné prostranství, neboť je na vlastníkově, jakým způsobem svůj majetek užívá. Takový charakter pozemek získal vrchnostenským rozhodnutím, nikoli v důsledku obecného užívání. Potvrzením rozhodnutí byla též porušena zásada dvojinstančnosti řízení. S ohledem na charakter uvedených nedostatků má žalobce za to, že se jedná o vady, pro které měl žalovaný jakožto odvolací orgán platební výměr zrušit a řízení zastavit, což se nestalo. Navrhl zrušení rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházejícího rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Ze soudního spisu bylo zjištěno, že žalovaný podal k žalobě písemné vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že se vypořádal se všemi důvody, které žalobce v odvolání uplatnil. Žalovaný se zabýval mimo jiné i rozhodnutími Ústavního soudu, z nichž žalobce pouze některé pasáže vytrhl. Podle žalovaného z napadeného rozhodnutí vyplývá, že tvrzení o nesplnění podmínek potvrzení napadeného rozhodnutí se nezakládá na pravdě. Rozhodnutí žalovaného není v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví ani nespočívá na nesprávném právním posouzení věci. Správce daně nemá jinou možnost, než při splnění zákonných znaků poplatek vyměřit. Žalobce též v žalobě, stejně jako v předchozím odvolání, neuvedl konkrétní rozpor s právními předpisy či skutkovým stavem, či jiné důvody osvědčující nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí. Pouze vyjádřil nesouhlas s placením místního poplatku. Město Brno není jediným, kdo vybírá poplatek za užívání veřejného prostranství vlastníkem. Všechny žalobcem k vyjádření k žalobě předložené vyhlášky měst a obcí jsou vydány v souladu se zákonem o místních poplatcích i zákonem o obcích. Obdobnou záležitost mezi týmiž účastníky ostatně již ve prospěch žalovaného Krajský soud v Brně rozhodl ve věcech sp. zn. 29 Ca 128/2001 a 29 Ca 40/2001. Ani Ústavní soud ve věci (vedené pod sp. zn. IV. ÚS 657/02) žalobci nevyhověl. Uvedený pozemek má charakter veřejného prostranství a podléhá tak místnímu poplatku za jeho užívání. Žalobce jako vlastník neučinil žádná opatření, aby vyloučil obecné užívání svého pozemku. Nedoložil také, že by rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno na základě v té době již zrušené vyhlášky č. 33/2005 a že tato

vyhláška je protiústavní. Účinnost nové vyhlášky byla stanovena od 1. 1. 2008 a nemá retroaktivní účinky. Poplatek byl vyměřen ve výši odpovídající sazebníku a tuto mohl žalobce sám ovlivnit počtem reklamních zařízení. Označení soukromého pozemku za veřejné prostranství nemůže být dáno na roveň vyvlastnění. Navrhl zamítnutí žaloby.

Ze soudního spisu dále plyne, že k vyjádření žalovaného k žalobě zaslal žalobce repliku, v níž uvedl, že se při své argumentaci opřel o právní větu Ústavního soudu a nedošlo tak ke zkreslení smyslu rozhodnutí. Žalobce přitom nehledal v citovaném nálezu argumenty pro podporu tvrzení, že jeho pozemek není veřejným prostranstvím. Svým jednáním neohrozil obecné užívání veřejného prostranství a nebyl tedy důvod pro ekonomický tlak obce k uložení poplatku. Je též zřejmé, že o vyměření poplatku bylo rozhodnuto již v době, kdy nebyla daná vyhláška účinná, a poplatek byl vyměřen za minulé období, nicméně za stejné jednání již v dané době bylo podle nové úpravy od vyměření poplatku upuštěno. Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 657/02 se týkal jiné věci a nešlo v ní o vyměření poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství. Předmětný pozemek není veřejným prostranstvím, protože obec může svým vrchnostenským aktem takto rozhodnout pouze tehdy, kdy se jím určitý pozemek fakticky stal v důsledku užívání či obyčeje. Tímto způsobem však pozemek daný charakter nenabyl. Podle názoru žalobce není třeba přijímat opatření k tomu, aby bylo vyloučeno obecné užívání pozemku.

Ze správního spisu pro krajský soud vyplynuly následující podstatné skutečnosti: Dne 20. 11. 2007 byl žalobce výzvou správního orgánu prvního stupně, č.j. 0715713/2200/SDK/0372/001, vyzván ke splnění oznamovací povinnosti k místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství, a to mimo jiné na základě vyhlášky č. 33/2005, za umístění reklamních zařízení na pozemku parc. č. 583/1 v kat. území Ponava (ve výzvě chybně označenému jako 581/1, dále jen „předmětný pozemek“). Žalobce ohlásil dne 10. 12. 2007 správnímu orgánu prvního stupně k místnímu poplatku 6 ks panelů umístěných na uvedeném pozemku s uvedením užívání v letech 2006 a 2007. Platebním výměrem správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 1. 2008, č.j. 0716756/2200/SDK/0002/001, byl žalobci vyměřen místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství - předmětného pozemku, a to umístěním 6 ks reklamních panelů v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2007 ve výši 28 800,- Kč. Správní orgán prvního stupně svoje rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce nesplnil svoji ohlašovací povinnost. Její splnění bylo realizováno na základě výzvy správního orgánu. Pod pojmem „veřejné prostranství“ je třeba rozumět prostory sloužící obecnému užívání, přístupné každému bez omezení a též bez ohledu na vlastnictví takového prostoru. Poplatek se vybírá za zvláštní užívání prostranství, jímž je mimo jiné i umístění reklamních zařízení. Protože poplatek nebyl zaplacen, správní orgán prvního stupně ho žalobci vyměřil, když zároveň nevyužil oprávnění podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a podle čl. 27 vyhlášky č. 12/2007, a nevyměřil ho až v trojnásobné výši. Výše poplatku odpovídá již zrušené vyhlášce č. 33/2005. Dále správní orgán prvního stupně uvedl, že si je vědom nové vyhlášky, která již nezaplatňuje užívání veřejného prostranství jeho vlastníkem, nicméně tato nemá retroaktivní účinky. Žalobce neprokázal, že by se na něj vztahovalo některé z osvobození od placení místního poplatku.

Ze správního spisu dále plyne, že žalobce podal proti citovanému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně dne 6. 3. 2008 odvolání, v němž mj. uvedl, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci a je v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví. Odvolatel považuje za nesprávný závěr, že nová úprava místních poplatků se s ohledem na datum účinnosti na předchozí období nevztahuje. Má za to, že vyhláška č. 12/2007 byla

vydána jako reakce na rozhodovací praxi Ústavního soudu (nález sp. zn. Pl. ÚS 21/02), který dospěl k závěru, že požadavek na zaplacení místního poplatku za užívání veřejného prostranství jeho vlastníkem je v rozporu s ústavní ochranou jeho vlastnictví. Zejména je tomu tak v případě, kdy na svůj pozemek vlastník umístí reklamní zařízení. V takovém případě by zásadně neměl být subjektem poplatkové povinnosti. Odvolatel vyjádřil též pochybnosti, zda se v jeho případě vůbec jedná o veřejné prostranství, neboť může kdykoli svým rozhodnutím užívání prostranství omezit či vyloučit.

Konečně ze správního spisu vyplývá, že žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl. Podle žalovaného žalobce neuvedl v odvolání žádný konkrétní rozpor s právními předpisy či skutkovým stavem ani důvody nesprávnosti či nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Uplatnil pouze nesouhlas s placením poplatku vybíraným bez ohledu na vlastnictví, čímž došlo k neústavnímu zásahu do jeho práv. Zpochybnil též povahu prostranství jako veřejného, vydání platebního výměru na základě zrušené vyhlášky a argumentoval novou úpravou. Všechny tyto důvody označil žalovaný za irelevantní s ohledem na skutkový stav vyplývající ze spisového materiálu. Veřejné prostranství je definováno v § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), jako prostor přístupný každému bez omezení sloužící obecnému užívání bez ohledu na jeho vlastnictví. Zvláštním užíváním je ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích i umístění reklamních zařízení. K zavedení místních poplatků je podle § 14 posledně citovaného zákona oprávněna obec, která je též povinna označit místa podléhající zpoplatnění za zvláštní užívání. To učinila příloha č. 1 vyhlášky č. 33/2005, která byla účinná do 31. 12. 2007. Žalobcem citovaná nová vyhláška se však na daný případ neuplatní, neboť je účinná až od 1. 1. 2008. Ze spisu bylo zjištěno, že žalobce umístil na svém pozemku v letech 2006 a 2007 6 ks reklamních panelů a jako vlastník pozemku neučinil žádná opatření, aby vyloučil či fakticky omezil obecné užívání svého pozemku. Ten tak byl přístupný bez omezení. Poplatek tak byl vyměřen oprávněně, když správce poplatku neměl ani jinou možnost. Dále žalovaný výslovně uvedl, že se před vydáním rozhodnutí seznámil i s nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/02 a dalšími rozhodnutími a ze systému ASPI nezjistil žádný judikát, který by řešil uvedenou problematiku ve prospěch žalobce. Zkontroloval přitom i vyhlášky jiných obcí, kde až na nepatrné výjimky je poplatek též vybírán bez ohledu na vlastnictví pozemku.

Před tím, než se Krajský soud v Brně začal zabývat důvodností žaloby, zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl přitom k názoru, že žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde o žalobu přípustnou (ve smyslu ustanovení § 68 a § 70 s. ř. s.). V souladu s § 75 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Žaloba je důvodná.

Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí, kterým mu byl vyměřen místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství v jeho vlastnictví.

Podle § 34 zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Podle § 1 písm. c) zákona o místních poplatcích mohou obce vybírat místní poplatek za užívání veřejného prostranství. Podle § 4 odst. 1, 2 a 4 zákona o místních poplatcích: *(1) Poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.* (2) *Poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem uvedeným v odstavci 1.*

Podle § 13 zákona o místních poplatcích o řízení ve věcech poplatků platí zvláštní předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle § 14 zákona o místních poplatcích: *(1) Stanovení poplatků patří do samostatné působnosti obce, která je ve svém území zavedla.* (2) *Poplatky zavede obec obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků. U poplatku za užívání veřejného prostranství určí místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství.*

Podle čl. 1 odst. 1.1 písm. c) vyhlášky č. 33/2005 se na území statutárního města Brna stanovuje místní poplatek za užívání veřejného prostranství. Podle čl. 9 téže vyhlášky se poplatek za užívání veřejného prostranství vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Podle čl. 10 téže vyhlášky jsou veřejným prostranstvím podle této vyhlášky všechna náměstí, ulice, veřejnosti přístupné účelové komunikace, místní komunikace, chodníky, tržiště, parky, veřejná zeleň, průchody, podchody, nadchody, loubí a pasáže, jakož i další prostory specifikované v příloze č. 1 této vyhlášky. Pod pojmem veřejné prostranství se rozumí prostory sloužící obecnému užívání, přístupné každému bez omezení, a to bez ohledu na vlastnictví tohoto prostoru. Podle čl. 11 odst. 11.1 vyhlášky č. 33/2005 poplatek platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem stanoveným v 9. článku této vyhlášky. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 33/2005 části týkající se Městské části Královo Pole se poplatek za užívání veřejného prostranství vybírá mimo jiné za užívání volně přístupné plochy v ulici Sportovní, podél radiály v kat. území Ponava, a to i pozemku parc. č. 583/1. Podle tohoto ustanovení patří ulice Sportovní do Lokality I.

Podle čl. 12 odst. 12.1 vyhlášky č. 12/2007 poplatek za užívání veřejného prostranství neplatí vlastník pozemku nebo jeho nájemce, který má s vlastníkem pozemku uzavřenou smlouvu o pronájmu. Poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícímu ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené a Statutární město Brno.

Podle § 32 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném od 7. 3. 2006 do 31. 12. 2009 (dále též „ZSDP“), rozhodnutí obsahuje odůvodnění, nestanoví-li tento nebo zvláštní daňový zákon jinak, pokud nejde o případ, kdy správce daně reaguje na tvrzení daňového subjektu beze změny nebo je odůvodnění tomuto daňovému subjektu známé z jiného dokumentu. V takovém případě správce daně na tento dokument ve svém rozhodnutí odkáže. V odůvodnění správce daně stručně a jasně uvede důvody pro vydání rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dokazování, správce daně dále uvede, které skutečnosti má za prokázané a o které důkazy opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a jak věc posoudil po právní stránce. Konečně podle ustanovení § 50 odst. 3 ZSDP platí, že odvolací orgán přezkoumá odvoláním napadené rozhodnutí vždy v rozsahu požadovaném v odvolání. Vyjdou-li při přezkoumávání najevo skutečnosti odvolatelem sice neuplatněné, ale mající podstatný vliv na výrok rozhodnutí, lze k nim rovněž při rozhodování přihlídnout. Při tom není odvolací orgán vázán návrhy odvolatele a může proto změnit rozhodnutí odvoláním napadené i v neprospěch odvolatele. V rámci odvolacího řízení může odvolací orgán výsledky daňového řízení doplňovat, odstraňovat vady řízení anebo toto doplnění nebo odstranění vad uložit správci daně se stanovením přiměřené lhůty. Zjistí-li odvolací orgán, že jsou splněny u správce daně prvního stupně podmínky pro rozhodnutí podle § 49 odst. 2, vrátí věc k rozhodnutí s odůvodněním a pokyny pro další řízení správci daně prvního stupně, který je právním názorem odvolacího orgánu vázán. Podle § 50 odst. 7 ZSDP pak musí být rozhodnutí o odvolání odůvodněno, pokud se v něm nevyhovuje odvolání v plném rozsahu. V odůvodnění se musí odvolací orgán vypořádat se všemi důvody v odvolání uvedenými.

Otázkami relevantními pro projednávanou věc se již zabýval Ústavní soud, který v nálezu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02 (publikovaném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 59/2005, svazek 36), mimo jiné konstatoval, že „*Práva a povinnosti vlastníka prostoru nejsou jeho prohlášením za veřejné prostranství přímo nijak dotčena. Označení soukromé nemovitosti za veřejné prostranství obecně závaznou vyhláškou obce nemůže být proto dáváno na roveň vyvlastnění, nebo nuceného omezení vlastnického práva ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Právní závěr, podle něhož by byl vlastník pozemku povinen platit poplatky za zvláštní užívání svého pozemku, který byl jako veřejné prostranství označen obecně závaznou vyhláškou obce, by mohl být, podle okolností, v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví. Ochrana práv vlastníků bude předmětem případného řízení před správními soudy, které vezmou v úvahu všechny relevantní okolnosti individuálního případu a podle toho rozliší výkon vlastnického práva od jeho eventuálního zneužití.*“ Dále v nálezu mimo jiné uvedl, že „*Umístí-li tedy např. vlastník pozemku, označeného za veřejné prostranství, na svůj pozemek reklamní zařízení (což je jeden z příkladů tzv. zvláštního užívání veřejného prostranství, uvedený v taxativním výčtu § 4 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb.), neměl by zásadně být subjektem poplatkové povinnosti za zvláštní užívání veřejného prostranství.*“ Podstatné pro rozhodnutí soudu ve věci jsou též závěry vyslovené v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2006, č.j. 31 Ca 39/2005-70 (publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1282/2007), který mimo jiné uvedl, že „*Nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů.*“ Stejně tak lze poukázat i na obdobně vyznívající rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č.j. 8 Afs 66/2008-71, či rozsudek ze dne 23. 7. 2008, č.j. 3 As 51/2007-84, oba přístupné na www.nssoud.cz, z nichž rovněž plyne, že nevypořádá-li se správní orgán řádně se všemi odvolacími námitkami, zatíží tím své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje

námítky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Konečně lze poukázat i na související závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 4 Azs 55/2003 (publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 638/2005), podle něhož „*Rozhodnutí správního orgánu, v jehož odůvodnění nejsou uvedeny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry, je v rozporu s § 47 odst. 3 správního řádu a je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů*“.

Žalobce napadenému rozhodnutí primárně vytýkal jeho nepřezkoumatelnost z důvodu, že se nezabývá všemi odvolacími námitkami. Krajský soud proto posuzoval, zda se žalovaný řádně zabýval všemi odvolacími námitkami, jak má na mysli shora citovaná judikatura. Z odvolání žalobce, shora podrobně rekapitulováno, je patrné, že ten argumentoval zejména shora citovaným nálezem Ústavního soudu, poznatky právní teorie a nově schválenou vyhláškou č. 12/2007, podle níž již poplatkové povinnosti nepodléhá vlastník pozemku prohlášeného za veřejné prostranství. Z rozhodnutí žalovaného, rovněž shora podrobně rekapitulováno, je naopak patrné pouze to, že se s citovaným nálezem i poznatky teorie „seznámil“. Z takto podaného odůvodnění však není naprosto zřejmé, jakým směrem se ubíraly úvahy žalovaného týkající se citovaných argumentů žalobce, když to, že s nimi zjevně nesouhlasil, je patrné pouze z výroku. Podstatnou náležitostí rozhodnutí nejen správního orgánu je však uvedení úvah a důvodů, které vedly rozhodující orgán k jeho rozhodnutí, zejména pak i to, jak se vypořádal s tvrzeními účastníka řízení, když je povinen se při své přezkumné činnosti vypořádat se všemi námitkami, jak ostatně konstatoval zdejší soud ve shora citované věci vedené pod sp. zn. 31 Ca 39/2005. Pokud v projednávané věci žalobce opřel svoji argumentaci v odvolání o rozhodnutí Ústavního soudu, které podle něho podporovalo jeho stanovisko, že jako vlastník pozemku neměl být podroben povinnosti zaplatit místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství, bylo povinností žalovaného se s touto argumentací vypořádat, neboť jde o vyřešení klíčové otázky, bez níž o vyměření poplatku rozhodnout nelze. I když tak zjevně považoval argumenty žalobce uvedené v odvolání, jež jím byly snášeny v podstatě v průběhu celého řízení, za nedůvodné a přiklonil se tak ke stanovisku správního orgánu prvního stupně, byl povinen se s případným žalobcem tvrzeným opačným názorem Ústavního soudu na danou problematiku vypořádat. Za dostatečnou nelze rozhodně shledat jím použitou argumentaci, že takovou úpravu místních poplatků dopadající i na vlastníky pozemků prohlášených za veřejné prostranství mají i jiné obce, neboť toto není úvaha, jež by se jakýmkoli způsobem dotkla konkrétní námitky žalobce. Jedinou námitkou, s níž se tak žalovaný určitým způsobem vypořádal, byla aplikace v době rozhodování správního orgánu prvního stupně již zrušené vyhlášky č. 33/2005 místo vyhlášky č. 12/2007, resp. námitka vyjadřující pochybnost o povaze pozemku žalobce jako veřejného prostranství, to však výše uvedené vady nezhojí. Dále lze žalovanému vytknout i tu vadu, na níž žalobce jinak nepoukázal, že z rozhodnutí není též zřejmé, jak naložil s důkazy dalšími, s nimiž se „seznámil“, byť je v rozhodnutí uvedl. Zde je třeba citovat shora uvedené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 4 Azs 55/2003, podle něhož je třeba uvést důkazy, jimiž bylo rozhodnutí žalovaného odůvodněno. Toto rozhodnutí však lze v projednávané věci použít analogicky zejména tak, že je třeba uvést, jaké skutečnosti byly z provedených důkazů zjištěny a jak s těmito zjištěními správní orgán naložil. V případě, že správní orgán opřel svoje rozhodnutí o provedené důkazy, je povinen uvést, jak je zhodnotil a jaký měly vliv na jeho rozhodnutí, případně proč provedené důkazy jím zaujatému závěru nesvědčily. Takový postup však z napadeného rozhodnutí žalovaného nevyplývá. Námitka žalobce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí je tak důvodná.

Krajský soud se dále zabýval další skupinou námitek, ve kterých žalobce namítal, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ačkoli pro takový postup nebyly splněny podmínky, protože rozhodnutí správního orgánu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci a je v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví. Žalobce tvrdil, že mu byl poplatek uložen přesto, že je vlastníkem dotčeného pozemku, a vyhláška o místních poplatcích, podle níž byl poplatek uložen byla v době rozhodnutí správního orgánu prvního stupně již zrušena. Žalobce měl též za to, že vyhláškou č. 12/2007 bylo reagováno na Ústavním soudem zrušenou vyhlášku č. 33/2005, když uvedený soud označil vybírání poplatku za užívání vlastního pozemku za protiústavní. K těmto námitkám žalovaný sdělil, že rozhodnutí není v rozporu s ústavní ochranou vlastnictví ani nespočívá na nesprávném právním posouzení věci, a správní orgán neměl jinou možnost, než při splnění zákonných znaků poplatků vyměřit. Žalobce též neuvedl konkrétní rozpor s právními předpisy či skutkovým stavem, či jiné důvody osvědčující nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí. Město Brno však není jediným, kdo vybírá poplatek za užívání veřejného prostranství vlastníkem. Argumentoval též tím, že obdobnou záležitost již ve prospěch žalovaného vyřešil Krajský soud v Brně a Ústavní soud ve věci vedené pod sp. zn. IV. ÚS 657/02. Žalobce ani nedoložil, že by rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno na základě v té době již zrušené vyhlášky č. 33/2005 a že tato vyhláška je protiústavní. Účinnost nové vyhlášky byla stanovena od 1. 1. 2008 a nemá retroaktivní účinky. Krajský soud k označeným námitkám žalobce, resp. argumentaci žalovaného předně poznamenává, že ze žalobcem ve správním řízení překládaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/02 vyplývá, že zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství vlastníkem samo o sobě protiústavní být nemusí, je však třeba posuzovat konkrétní okolnosti případu, a to vzhledem ke způsobu, jakým je vlastnické právo užíváno, případně zneužíváno. Z ustanovení § 1 písm. c) ve spojení s § 14 odst. 1 a 2 zákona o místních poplatcích plyne, že obec může obecně závaznou vyhláškou v samostatné působnosti zpoplatnit užívání veřejného prostranství. Zpoplatnění se však ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích týká pouze zvláštního užívání takového prostranství, jímž se rozumí mimo jiné umístění reklamních zařízení. Poplatníkem je dle odstavce 2 téhož ustanovení uživatel takového pozemku. Podle § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích pak obec určí místa, která poplatkové povinnosti podléhají. (Za veřejné prostranství je přitom ve smyslu § 34 zákona o obcích třeba považovat mimo jiné další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru). Město Brno přitom využilo označeného zákonného zmocnění a pro období roku 2006 a 2007 tuto problematiku upravilo vyhláškou č. 33/2005 zrušenou ke dni 31. 12. 2007 a nahrazenou vyhláškou č. 12/2007, které všechny uvedené skutečnosti blíže definovaly v ustanoveních výše citovaných, zejména v čl. 9, 10 a 11 odst. 11.1 a přílohy č. 1 vyhlášky č. 33/2005 a v prakticky totožných ustanoveních vyhlášky č. 12/2007, včetně sazby za poplatek. Správní orgány obou stupňů poté postupovaly při aplikaci uvedených předpisů v zásadě v souladu s jejich dikcí a potud jim nelze nic vytknout. Klíčovou je však otázka nastíněná žalobcem, zda poplatkové povinnosti může být podroben i vlastník pozemku, jíž se věnoval právě uvedený nález, jímž se však žádný ze správních orgánů explicitně nezabýval. Tímto nálezem však bylo bez jakoukoliv pochybnost zcela výslovně řečeno, že „*Umístí-li tedy např. vlastník pozemku, označeného za veřejné prostranství, na svůj pozemek reklamní zařízení (což je jeden z příkladů tzv. zvláštního užívání veřejného prostranství, uvedený v taxativním výčtu § 4 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb.), neměl by zásadně být subjektem poplatkové povinnosti za zvláštní užívání veřejného prostranství.*“ Z právě uvedeného tak podle krajského soudu neplyne skutečnost, že by za „žádných okolností“ nemohl být vlastník pozemku povinen platit místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství ve svém vlastnictví, ale pouze „zásadně“. Jsou tedy připuštěny výjimky, jež ostatně Ústavní soud sám

přibližuje v tomtéž nálezu. Ústavní soud ponechává posouzení konkrétního případu správnímu soudu, kdy zároveň konstatuje, že je třeba určit, zda dochází k užívání nebo zneužívání vlastnického práva. Posledně jmenovaný případ by nepochybně byl důvodem, pro který by bylo na místě vlastníka pozemku za zvláštní užívání veřejného prostranství zpoplatnit, nicméně podle názoru zdejšího soudu správní orgány obou stupňů v důsledku ignorance citovaného rozhodnutí neposoudily konkrétní případ v celé jeho souvislosti a nerespektovaly tak intence označeného nálezu. Ze spisového materiálu je totiž zřejmé, že žalobce na svém pozemku parc. č. 583/1 v kat. území Ponava umístil reklamní cedule. Z jeho strany šlo nepochybně o zvláštní užívání veřejného prostranství, když tento pozemek nebyl žádným faktickým opatřením (jež by bylo ze spisu patrné) z takového užívání vyloučen. V obecné rovině lze tedy říci, že by mohl spadat pod režim místního poplatku, jehož vyměření jinak bylo v souladu s právní úpravou. Nelze však, a to právě ve spojení se závěry nálezu Ústavního soudu, odhlédnout od skutečnosti, že žalobce nijak umístěním reklamních cedulí obecné užívání veřejného prostranství neomezoval, a své vlastnické právo nijak nezneužil. Za takové jednání by se nepochybně dalo považovat mimo jiné takové jednání, jímž by došlo k závažnému narušování vlastnických nebo jiných práv vlastníků okolních pozemků. Pokud tedy v podstatě pokojně upozornil reklamními cedulemi na zboží, které se v jeho prodejně prodává, je třeba takové jednání považovat za výkon vlastnického práva, nikoli za jeho zneužití. V takovém případě pak měl být aplikován náleze Ústavního soudu a přesto, že vyhláška č. 33/2005 pro období roku 2006 a 2007 umožňovala zpoplatnit i užívání veřejného prostranství vlastníkem pozemku, správní orgány měly použít restriktivně zaměřený výklad uplatnění této povinnosti naznačený Ústavním soudem. Pokud tak neučinily, pak došlo z jejich strany k nesprávnému právnímu posouzení věci.

Co se týče dalších námitek, těm krajský soud nepřisvědčil. Skutečnost, že v době rozhodování správních orgánů obou stupňů již byla účinná nová úprava místních poplatků ve vyhlášce č. 12/2007, která obdobné případy již ze zpoplatnění vyloučila, neměla na projednávanou věc žádný vliv. Ačkoli se tedy žalobce domáhal aplikace pro něj po hmotněprávní stránce příznivější právní úpravy, je třeba dát za pravdu v zásadě správné argumentaci žalovaného, že vyhláška č. 12/2007 byla účinná od 1. 1. 2008 a na rozhodné období se nevztahovala, protože přechodná ustanovení tohoto charakteru neobsahovala. V takovém případě bylo na místě uplatnit obecnou zásadu, že pro hmotněprávní posouzení se právní úkony hodnotí vždy podle právní úpravy platné v době, kdy byly učiněny. Protože ke zvláštnímu užívání veřejného prostranství žalobcem došlo v letech 2006 a 2007, bylo na místě uplatnit tehdy platnou úpravu ve vyhlášce č. 33/2005. Nedůvodná je též jeho argumentace usnesením Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 657/02, který se meritorně danou ústavní stížností nezabýval, nadto šlo v dané věci o užívání pozemku nikoli vlastníkem, ale pouze nájemcem pozemku a podstatou byla otázka vymezení pojmu veřejného prostranství. O tentýž problém se jednalo i v jiných řízeních u zdejšího soudu (které byly navíc vydány před předmětným nálesem Ústavního soudu), který ve věci též vydal žalovaným citovaná rozhodnutí. Použití těchto rozhodnutí je tak zcela nepřipadné. Pokud žalobce namítal, že se žalovaný nezabýval tím, zda umístění reklamních panelů mohlo narušit veřejný pořádek, je k tomu třeba uvést, že zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství není právní úpravou vázáno na skutečnost, zda došlo či nikoli k narušení veřejného pořádku. Nadto tuto námitku žalobce ve svém odvolání neuplatnil, a proto se jí ani žalovaný nemohl zabývat. K námitce žalobce, že není zřejmé, proč byl žalobci vyměřen poplatek za situace, kdy mu již podle platné úpravy vyměřen být neměl, se žalovaný v podstatě vyjádřil, když tuto skutečnost odůvodnil aplikací předchozí právní úpravy platné v době, za níž se místní poplatek vyměřoval, a pozdějším datem účinnosti vyhlášky č. 12/2007, aniž by tato obsahovala ustanovení, podle něhož by ji mohlo být použito i při posuzování jednání za dobu před

nabytím její účinnosti. Žalobce dále namítal, že dotčený pozemek není veřejným prostranstvím, neboť je na vlastníkově, jakým způsobem svůj majetek užívá. Takový charakter pozemek získal vrchnostenským rozhodnutím, nikoli v důsledku obecného užívání. Takové rozhodnutí je na místě tehdy, kdy se určitý pozemek fakticky veřejným prostranstvím stal v důsledku užívání či obvyčeje. Podle jeho názoru není třeba přijímat opatření k tomu, aby bylo vyloučeno obecné užívání pozemku. Doplnil, že svým jednáním neohrozil obecné užívání veřejného prostranství a nebyl tedy důvod pro ekonomický tlak obce k uložení poplatku. Žalovaný je naopak toho mínění, že uvedený pozemek charakter veřejného prostranství má a podléhá tak místnímu poplatku za jeho užívání. Žalobce podle něj jako vlastník neučinil žádná opatření, aby vyloučil obecné užívání svého pozemku. Poplatek byl vyměřen ve výši odpovídající sazebníku a tuto mohl žalobce sám ovlivnit počtem reklamních zařízení. Označení soukromého pozemku za veřejné prostranství nemůže být dáno na roveň vyvlastnění. K označeným námitkám krajský soud předně odkazuje na výše uvedené a doplňuje, že povaha určitého prostoru jako veřejného prostranství je určena tím, zda jde v daném případě o další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru (§ 34 zákona o obcích). Pozemek ve vlastnictví žalobce parc. č. 583/1 v kat. území Ponava této definici zcela jistě vyhovuje, když z důkazního materiálu ve spisu není patrné žádné omezení jeho užívání. Nelze se ztotožnit s tvrzením žalobce, že není nutné přijmout opatření, neboť § 34 zákona o obcích v této souvislosti hovoří o přístupnosti pozemku bez omezení. Taková omezení však ze spisu patrná nejsou, když sám žalobce v replice k vyjádření žalovaného doznává, že svým jednáním neohrozil obecné užívání předmětného pozemku, čímž v podstatě potvrzuje, že žádná omezení obecného užívání nepřijal. Nelze se ztotožnit ani s další námitkou žalobce, který tvrdil, že potvrzením rozhodnutí byla též porušena zásada dvojinstančnosti řízení. Podle krajského soudu žalovaný postupoval v rámci zákonem vymezené pravomoci. Za porušení této zásady nelze bez dalšího považovat potvrzení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť k takovému postupu disponoval žalovaný pravomocí, byť v daném případě využitou nesprávně. Nedůvodnou je též obecná námitka žalobce, že žalovaný rozhodl, aniž by se tak stalo na základě přesně a úplně zjištěného skutkového stavu, neboť ze spisu je patrné, a soud to výše konstatoval, že správní orgány rozhodly na základě správně zjištěného skutkového stavu, pouze ho nesprávně právně posoudily a následně žalovaný zatížil svoje rozhodnutí vadou řízení v podobě nepřezkoumatelnosti, kdy se nevypořádal se všemi námitkami žalobce. Ačkoli tedy posledně uvedené námitky žalobce důvodné nebyly, zrušil soud napadené rozhodnutí žalovaného s ohledem na důvodnost námitek uvedených výše, a to pro vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], resp. pro nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci v souladu [§ 78 odst. 1 s. ř. s.]. V dalším řízení žalovaný vytčené vady napraví (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V posuzované věci byl žalobce zčásti úspěšný (soud zrušil napadené rozhodnutí), soud mu proto přiznal v této části náhradu nákladů řízení. Náhrada nákladů řízení se sestává z náhrady za zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč, z odměny za tři úkony (převzetí a příprava zastoupení, žalobní návrh a replika) právní služby po 2.100,- Kč podle ustanovení §§ 7, 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a z náhrady za tři režijní paušály po 300,- Kč podle ustanovení § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Náhrada nákladů řízení byla zvýšena o částku odpovídající dani, kterou je zástupce žalobce povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o

dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celková výše náhrady nákladů řízení, kterou je povinen žalovaný žalobci uhradit, tak činí 10 640,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Brně dne 22.7.2010

Mgr. Milan Procházka, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Dana Janků